

VM070:00/2020, VN/11141/2020

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi taloudellisen työnantajan käsitteen käyttöönottamiseksi

1 Yleistä

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi tuloverolain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta taloudellisen työnantajan käsitteen käyttöönottamiseksi.

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Yhdymme EK:n asiasta lausumaan. Haluamme kuitenkin EK:n erinomaisessa lausunnossaan mainitsemien seikkojen lisäksi korostaa esitykseen sisältyvää periaatteellista ongelmallisuutta ja esittää lausuntonamme seuraavaa.

2 Taloudellisen työnantajan käsitettä ei tule ottaa käyttöön

Teknologiateollisuus ry vastustaa painokkaasti taloudellisen työnantajan käsitteen käyttöönottoa Suomessa, varsinkin konsernitilanteissa.

Nykyisen hallituksen ohjelmassa liitteen 5 ”Kansainvälisen veronkierron ja aggressiivisen verosuunnittelun vastaiset toimet” alle on otettu linjaus:

Otetaan käyttöön taloudellisen työnantajan käsite, jotta Suomessa ei voi välttää veroja työskentelemällä näennäisesti ulkomaisen työnantajan lukuun.

Veronkierron ja -välttelyn torjuminen on tavoiteltavaa. Emme kuitenkaan näe, miten konsernin sisäiset työmatkat sisältäisivät niin merkittävän riskin veronkierron, että Suomessa tulisi ottaa käyttöön taloudellisen työnantajan käsite konsernitilanteissa. Perustelu käsitteen käyttöönotolle on heikko. Hallituksen esitysluonnoksessa on haarukoitu, minkälainen vaikutus taloudellisen työnantajan käsitteen käyttöönotolla olisi Suomen verokertymään. Arvion mukaan kertymä olisi 1-3 miljoonaa euroa. Tämä summa menisi ensimmäisenä vuonna pelkästään Verohallinnon järjestelmäuudistukseen ja henkilökunnan kouluttamiseen. Potentiaalisen verokertymään pienuus osoittaa, ettei kyseessä kaikkien sakaan ole merkittävä tai vaikuttava veronkierron vastainen toimi.

Yrityksille taloudellisen työnantajan käsitteen käyttöönotosta sen sijaan tulee merkittäviä hallinnollisia kuluja ja lisätyötä. Isoissa kansainvälisissä konserneissa sisäisiä työmatkoja tehdään tuhansia vuodessa. Suomalaisyrittäjien tulisi jokaisen työmatkalaisen osalta arvioida täyttyvätkö lain ehdot, mm. onko työntekijä suomalaisyrityksen työnjohtajan ja valvonnan alainen tai onko työskentely erottamaton osa suomalaisyrityksen toimintaa. Tämä tarkoittaa uusia raportointijärjestelmiä, sisäisiä ohjeistuksia ja konsulteilta tilattuja arviointeja.

Lain käyttöönoton perusteluissa tuntuu olevan perustavaa laatua oleva ajatusvirhe – kuin ajateltaisiin Suomen olevan kansainvälisestä toiminnasta erillinen saari. Kun veroseuraamukset työntekijälle aiheutuisivat vain Suomessa. Tai lainsäädännöllä ei olisi vaikutusta Suomeen kansainvälisenä toimintaympäristönä.

Ehdotuksessa puhutaan mm. palkkatulon verovapaudesta:

”etuyhteydessä ulkomaiseen työnantajaan olevalle suomalaiselle taloudelliselle työnantajalle työskentelevä rajoitetusti verovelvollinen ulkomainen työntekijä olisi oikeutettu lyhytaikaisesta työskentelystä saadun palkkatulon verovapauteen”,

mikäli työskentelyn aikarajat eivät ylity.

Sääntelyn kattamissa tilanteissa kyseessä on kansainvälinen työskentely. Silloin on aina mukana myös toinen maa ja toisen maan verottaja. **Tällainen ansiotulo ei ole verovapaata tuloa. Ansiotuloon kohdistuu vero, mutta se verotetaan toisessa maassa.** Tämä johtaa hyvin todennäköisesti tilanteisiin, jossa tuloon kohdistuu **kaksinkertainen verotus**. Joudutaan raskaaseen prosessiin, jossa haetaan jommankumman maan verotusoikeuden poistamista.

Maailmanlaajuinen koronakriisi aiheutti valtavia muutoksia työntekemiseen. Moni teki pelkkää etätyötä yli kaksi vuotta, moni edelleen. Etätyön tekeminen ei tule loppumaan, vaan työntekemisen malli on muuttunut pysyvästi. Myös Euroopan komissiossa on havahduttu tähän. Keskustelussa on, pitäisikö EU:ssa tehdä muutoksia ansiotulon verotusta koskeviin sääntöihin, jotta rajat ylittävää työtä tekeviin työntekijöiden ansiotuloon ei kohdistuisi kaksinkertaista verotusta ja yrityksille muodostuisi verotettavia toimipaikkoja, raportointi- ja veronmaksuvelvollisuutta esimerkiksi työntekijän väliaikaiseen sijaintimaahan. Työntekijöiden vapaa liikkuvuus on EU:n keskeisiä periaatteita. EU:n kansalaisella on oikeus olla ja asua työnhakijana ja työntekijänä toisessa EU-maassa ilman työlupaa sekä tulla kohdelluksi tasa-arvoisesti maan omien kansalaisten kanssa. Tämä on tärkeä periaate, ja parantaa EU:n kilpailukykyä sekä työntekijöiden halua sijoittautua EU-alueelle.

Myös Suomen tulisi tarttua tähän mahdollisuuteen. Olla maa, jonne tehdään etänä töitä. Ja toisaalta maa, jossa työntekijä haluaa asua, vaikka tekisi muualle töitä. Suomen ikärakenne ei kannattele hyvinvointivaltion rahoittamiseen tarvittavaa taloutta. Tarvitsemme työhön johtavaa maahanmuuttoa. Teknologiateollisuus ry:n osaaatarveselvityksen¹ mukaan pelkästään teknologiateollisuuden alalla tarvitaan seuraavan 10 vuoden sisällä 130 000 uutta osaajaa, noin 13 000 vuosittain. Näistä 60 % korkeakoulutettuja, 40 % ammatillisia osaajia. Johdonmukaisen viestin tulisi olla, että haluamme ulkomailta osaajia Suomeen.

Taloudellisen työnantajan käsitteen ottaminen käyttöön antaa viestin, ettemme halua ulkomailta työntekijöitä tai osaamista Suomeen. Emme edes konserninsisäiselle lyhytaikaiselle työmatkalle, ja samalla tutustumaan Suomeen. Kyse voi olla esimerkiksi henkilöstä, joka tulee tukemaan suomalaista yritystä T&K-projektissa ja siten tukemaan Suomen kasvua ja uudistumista. Pahimmillaan konserni joutuu tekemään sisäisen ohjeistuksen, että työmatkat Suomeen kielletään, koska hallinnollinen työ yritykselle sekä kaksinkertaisen verotuksen riski työntekijälle on liian suuri. **Teknologiateollisuus ry esittää painokkaasti, että taloudellisen työnantajan käsitettä ei oteta käyttöön Suomessa, varsinkaan konsernitilanteita koskien.** Tämä on ollut viesti kaikilta asiaa kommentoineilta jäsenyrityksiltämme yrityksen koosta ja toimialasta riippumatta. Älkää ottako minimaalisen verotuoton takia käyttöön lakia, joka aiheuttaa moninkertaisia hallinnollisia kuluja ja heikentää Suomen maabrändiä.

3 Konsernitilanteet tulee rajata sääntelyn ulkopuolelle

Hallituksen esitysluonnoksen ensimmäisellä kommentointikierroksella suurin osa vastanneista kiinnitti huomiota siihen, että sääntelylle ei ollut esitetty mitään minimaaliskaraja, jolloin laki tulisi sovellettavaksi kaikista, päivänkin työmatkoista. Tämä olisi ollut kestävätilanne. Useissa

¹ <https://teknologiateollisuus.fi/fi/vaikutamme/koulutus-ja-osaaminen/osaamistarpeet-osaaminen-ja-osaajien-saatavuus-ovat-yrityksille>

lausunnoissa ehdotettiin lisäämään lakiin vähintäänkin Ruotsin tason mukainen minimiaikaraja soveltumiselle. Tällainen aikaraja on päivitettyyn hallituksen esitykseen nyt lisätty.

Teknologiateollisuus pitää minimiaikarajan lisäämistä konsernitilanteisiin hyvin tärkeänä muutoksena. Olemme tyytyväisiä, että edellisellä lausuntokierroksella annettuihin lausuntoihin on reagoitu ja on päädytty ehdottamaan otettavaksi käyttöön edes Ruotsissa olevaa sääntelyä vastaava aikaraja. Tässä päivitettyssä esityksessä ehdotetaan, että konsernitilanteessa taloudellisen työnantajan käsitettä ei sovelleta, mikäli ulkomaisen työntekijän työskentely Suomessa kestää enintään 15 työpäivää yhtäjaksoisesti sekä enintään 45 työpäivää kalenterivuoden aikana. Hallituksen esitykseen on lisäksi lisätty lukuisia esimerkkejä siitä, miten aikaraja laskettaisiin.

Teknologiateollisuus esittää, että päivämäärärajaa nostettaisiin 60 päivään. Lisäksi esitämme, että selkeyden vuoksi **tuloverolain 4 luvun 92e §:ssä käytettäisiin pykäläkohtaisissa perusteluissa käytettyä sanaa "työpäivä" eikä "päivä".**

92 e §

Rajoitetusti verovelvollisen saama palkkatulo ei ole veronalaista tuloa, jos

1) hänen 8 b §:ssä tarkoitetut taloudellinen työnantaja ja ulkomainen työnantaja ovat etuyhteydessä keskenään verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 31 §:n 4 momentin tarkoittamalla tavalla; ja

2) tämä työskentely Suomessa kestää yhtäjaksoisesti enintään 15 päivää työpäivää sekä yhteensä enintään 45 päivää työpäivää kalenterivuodessa.

Helsingissä 12.5.2022

Teknologiateollisuus ry

Petteri Rautaporras
Johtaja, pääekonomisti

Lisätietoja:

Maria Volanen, johtava asiantuntija, veropolitiikka (maria.volanen@teknologiateollisuus.fi)